

Sygn. akt VU 477/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2014 r. w Kaliszu

odwołania R. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 5 marca 2014 r. Nr (...)

w sprawie R. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

Oddala odwołanie

UZASADNIENIE

W dniu 03.12.2013 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla R. C..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 05.03.2014 r. w sprawie (...) odmówił R. C. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.) tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od powyższej decyzji w dniu 03.04.2014 r. wniósł odwołanie R. C., w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca w okresie od 01.09.1969 r. do 31.08.1972 r. w Zakładzie (...) w K. jako elektromonter, od 31.05.1979 r. do 28.12.1990 r. w Komendzie Rejonowej Straży Pożarnej w K. na stanowisku kierowca- mechanik w Ochotniczej Straży Pożarnej w O., w okresie od 01.03. 1991 r. do 08.07.1994 r. w Urzędzie Gminy w O. jako kierowca mechanik w Ochotniczej Straży Pożarnej w O., w okresie od 01.07.1995 r. do 31.12.1998 r. i nadal w spółce (...) Spółka Jawna O. na stanowisku elektryka, na których to stanowiskach wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania R. C..

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący 28 lat, 2 miesiące i 6 dni.

Odwołujący nie należy do OFE. Odwołujący posiadał status pracownika. Obecnie odwołujący pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Organ rentowy nie uznał odwołującemu okresu pracy w szczególnych warunkach od 01.09.1969 r. do 31.08.1972 r. w Zakładzie (...)w K.jako elektromonter, od 31.05.1979 r. do 28.12.1990 r. w Komendzie Rejonowej Straży Pożarnej w K.na stanowisku kierowca- mechanik w OSP w O., w okresie od 01.03.1991 r. do 08.07.1994 r. w Urzędzie Gminy w O.jako kierowca mechanik w OSP w O., w okresie od 01.07.1995 r. do 31.12.1998 r. i nadal w spółce (...) spółka jawna O.na stanowisku elektryka.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych od 01.09.1969 r. do 31.08.1972 r. w Zakładzie (...)w K.jako elektromonter, od 31.05.1979 r. do 28.12.1990 r. w Komendzie Rejonowej Straży Pożarnej w K.na stanowisku kierowca- mechanik w OSP w O., w okresie od 01.03.1991 r. do 08.07.1994 r. w Urzędzie Gminy w O.jako kierowca mechanik w OSP w O., w okresie od 01.07.1995 r. do 31.12.1998 r. i nadal w spółce (...) spółka jawna O.na stanowisku elektryka.

Odwołujący w okresie od 01.09.1969 r. do 31.08.1972 r. zatrudniony był w Zakładzie (...) w K.. Był uczniem szkoły przyzakładowej i pobierał naukę zawodu. Powyższe wynika ze świadectwa pracy z dnia 11.12.1990 r. Z zaświadczenia z dnia 28.06.1972 r. wynika, iż odwołujący odbył 3- letnią naukę w zawodzie elektromontera. Odwołujący uczył się w zawodzie elektromontera wykonując pracę przez 3 dni w tygodniu oraz pobierając naukę w szkole także przez 3 dni w tygodniu. Status odwołującego jako ucznia praktycznej zawodu w powyższym okresie potwierdził pracownik Zakładu energetycznego w K. w oparciu o dostępne dokumenty.

W okresie od 31.05.1979 r. do 28.12.1990 r. odwołujący był zatrudniony w Komendzie Rejonowej Straży Pożarnej w K.. Ze świadectwa pracy z dnia 07.12.1990 r. wynika iż zatrudniony był jako kierowca mechanik w OSP O.. Ze świadectwa tego wynika także, iż wynagradzany był w oparciu o przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników urzędów państwowych. W dniu 18.07.1995 r. Komenda Rejonowa Państwowej Straży Pożarnej wystawiła odwołującemu świadectwo pracy, wskazując iż w okresie od 31.05.1979 r. do 28.12.1990 r. pracował jako kierowca- mechanik OSP O.. W kwestionariuszu osobowym wskazano stanowisko kierowca, w podaniu o pracę odwołujący wpisał stanowisko mechanika pojazdów samochodowych. W umowie o pracę z dnia 31.05.1979 r. stanowisko odwołującego określono jako kierowca. W umowie o pracę z dnia 01.10.1980 r. określono stanowisko robotnika zaplecza technicznego pojazdów samochodowych oraz kierowcy członka OSP. Praca odwołującego miała polegać na utrzymaniu w stałej gotowości sprzętu gaśniczego: pojazdów, motopomp, węży, prądnic i innego sprzętu. Odwołujący został także zobowiązany do bycia aktywnym członkiem OSP. Podobnie określono stanowisko odwołującego w umowie o pracę z dnia 01.05.1983 r. W umowie o pracę z dnia 01.01.1986 r. stanowisko odwołującego określono jako mechanik- kierowca OSP. W angażu z maja 1989 r. stanowisko odwołującego określono jako kierowca, w angażu z 06.10.1989 r., 12.1989 r., 14.02.1990 r. 23.04.1990 r., 25.04.1990 r., 30.05.1990 r., 20.08.1990 r., 09.11.1990 r. jako kierowca mechanik OSP O.. Placówka Ochotniczej Straży Pożarnej w O.dysponowała jednym samochodem ciężarowym gaśniczym. Samochód tej wyjeżdżał w czasie akcji np. gaszenia pożaru. Kierował nim wtedy przeważnie odwołujący. Odwołujący nie wykonywał codziennie w pełnym wymiarze czasu pracy- pracy kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Odwołujący wykonywał drobne naprawy w samochodzie ciężarowym oraz w drugim samochodzie dostawczym N.. Wykonywał te prace przez około 5 lat przy użyciu kanału w remizie a następnie na terenie Komendy Straży przy pomocy jej mechaników. Odwołujący nie wykonywał codziennej stałej pracy jako mechanik pracujący w kanałach.

Od dnia 10.12.1990 r. odwołujący pobierał rentę, wtedy inwalidzką.

W okresie od 01.03.1991 r. do 08.07.1994 r. odwołujący zatrudniony był w Urzędzie Gminy w O.. Ze świadectwa pracy z dnia 08.07.1994 r. wynika, iż pracował jako kierowca mechanik w Ochotniczej Straży Pożarnej w O. w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu. Odwołujący przyznał zatrudnienie w tym wymiarze czasu pracy w piśmie z dnia 15.07.1997 r. Praca odwołującego w tym okresie nie odbiegała od pracy w poprzednim okresie – inna jedynie była podległość służbowa odwołującego. Odwołujący jako rencista w tym czasie nie mógł pracować w pełnym wymiarze czasu pracy przy zachowaniu prawa do pobierania świadczenia.

Z zaświadczenia z dnia 25.01.1996 r. wynika, iż odwołujący od dnia 01.07.1995 r. zatrudniony został w Zakładzie Produkcyjno- Handlowym (...) w O. w wymiarze $\frac{1}{2}$ etatu. W zaświadczeniu tego pracodawcy z dnia 20.01.1997 r. wskazano, iż odwołujący pracuje od 01.07.1995 r. jako elektryk. Podobnie w zaświadczeniu z dnia 03.03.1998 r. i z dnia 08.03.1999 r. W zaświadczeniu z dnia 20.04.2001 r. potwierdzono zatrudnienie odwołującego w wymiarze $\frac{1}{2}$ etatu od dnia 01.07.1995 r. na stanowisku elektryka. Podobnie w kolejnych zaświadczeniach z dnia 07.01.2002 r., 30.01.2003 r., 27.01.2004 r. 12.01.2004 r., 01.07.2004 r., 31.01.2005 r., 18.01.2006 r. 03.04.2006 r., 03.01.2007 r., 26.01.2007 r. 02.04.2007 r., 16.07.2007 r., 02.10.2007 r., 02.01.2008 r., 05.01.2009 r. (błąd w r. wpisano 2008), 22.06.2009 r. Ze świadectwa pracy z dnia 30.04. 2009 r. wynika iż odwołujący od dnia 01.07.1995 r. do 30.04.2009 r. pracował w wymiarze $\frac{1}{2}$ etatu na stanowisku elektryka.

W okresie od 26.04.1973 r. do 08.04.1975 r. odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Prawo jazdy kategorii C odwołujący posiada od 04.11.1975 r.,

(dowód: zeznania odwołującego, akta osobowe odwołującego, zeznania świadków S. G. i W. J.)

Jako praca w szczególnych warunkach wymienione zostały w wykazie A Dział II Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, prace w energetyce- prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, a w Dziale VIII poz. 2 – prace kierowców samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, natomiast w Dziale XIV poz. 16 – prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 39, poz.353 ze zmianami). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą, m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymagał także dla spełnienia warunków do świadczenia, rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Warunek rozwiązania stosunku pracy nie obowiązuje od 01.01.2013 r.

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem

jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe za okres ponad 28 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawcy odwołującego nie wystawili mu świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach, mimo iż istnieją.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, odwołującemu nie wystawiono świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporne okresy.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach jako elektromonter w okresie od 01.09.1969 r. do 31.08.1972 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, gdyż pobierał naukę zawodu w tym okresie. W Urzędzie Gminy w O. od 01.03.1991 r. do 08.07.1994 r. odwołujący pracował w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu, w firmie (...) odwołujący pracował w wymiarze $\frac{1}{2}$ etatu. Praca w Urzędzie Gminy w O. i w firmie (...) nie była wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy, więc nie może być uwzględniana przy obliczaniu stażu pracy w szczególnych warunkach. W Komendzie Rejonowej Straży Pożarnej odwołujący nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony ani pracy mechanika pojazdów mechanicznych w kanałach. Praca w tym okresie nie była także pracą w szczególnych warunkach wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Odwołujący nie wykazał okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący nie spełnił zatem warunków wymienionych w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do przyznania emerytury.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc. Sąd orzekł jak w wyroku o oddaleniu odwołania.